

Asia: VN/10660/2026

Lausuntopyyntö yhteisötilaajasäntelystä ja muista sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin kansallisista laajennuksista

1 Yleisiä kysymyksiä SVPL:n yhteisötilaajia ja sijaintitietojen käsittelyä koskevasta säntelystä

1.1 Pidättekö SVPL:n yhteisötilaajia ja muita viestinnän välittäjiä sekä sijaintitietojen suojaa koskeva säntelyä yleisesti ottaen sisällöltään ja soveltamisalaltaan asianmukaisena, kun otetaan huomioon nykyinen toimintaympäristö ja muu soveltuva kansallinen ja EU-lainsäädäntö?

Säntely on yleisesti ottaen kieleltään ja rakenteeltaan paikoittain hieman vanhahkoa verrattuna esimerkiksi kyberturvallisuudesta säädettyyn EU-lainsäädäntöön. Yhteisötilaajana koemme, että säntelyä joudutaan tulkitsemaan muissa laeissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisen mahdollistamiseksi.

1.2 Liittyykö SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävään säntelyyn mielestänne piirteitä, jotka eivät asianmukaisesti huomioi nykyistä kyberturvallisuuden toimintaympäristöä, uusien digitaalisten palveluiden käytön ja tarjonnan muotoja tai uudempaa muuta kansallista ja EU-säntelyä?

Säntely ei ole kaikilta osin pysynyt mukana toimintaympäristön kehityksessä yhteisötilaajan näkökulmasta.

Säntelyssä käyttäjällä (3 §, 7. kohta) tarkoitetaan luonnollista henkilöä. Tietoa käsittelevät kuitenkin enenevässä määrin robotit, luonnollisten henkilöiden puolesta toimivat tekoälyavustimet tai tekoälyrobotit. Teknisesti nämä kaikki näyttäytyvät järjestelmille samoin kuin luonnolliset henkilöt ja valvonnassa näiden erottaminen voi olla mahdotonta.

Yhteisötilaajan osalta (3 §, 41. kohta) viestintäverkko määritellään fyysisesti (3 §, 39. kohta), vaikka yhteisötilaajilla voi nykyään olla mitä monimuotoisempia verkkorakenteita, jotka yhdistelevät virtuaalisia, fyysisiä ja loogisia verkkoja.

Säntelyn tietoturvaluutta (§272) ja liikesalaisuuden paljastamisen ehkäisemistä (150 §) koskevat pykälät eivät aina sovi yksityiskohdiltaan muun säntelyn velvoitteiden toteuttamiseen. Esimerkiksi Tiedonhallintalain (906/2019) 15 § tai DORA-asetuksesta annetun EU-komission delegoidun asetuksen (1774/2024) artiklojen 11 ja 14 vaatimien velvoitteiden toteuttaminen.

1.3 Millaisia vaikutuksia SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävällä sääntelyllä on käsityksenne mukaan ollut käyttäjien yksityisyyden suojalle? Onko sääntely toteuttanut yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa mielestänne tarkoituksenmukaisella tavalla?

Kokemuksemme mukaan käyttäjät eivät juurikaan tunne tätä sääntelyä. Käyttäjät ovat tietoisempia EU:n tietosuojasetuksesta. Tämän sääntelyn soveltaminen vaikuttaa olevan Suomessa kirjavaa ja tulkinnanvaraista, joten sääntely ei kaikilta osin ole onnistunut tavoitteissaan.

2 Kyberturvallisuuden riskienhallinta ja viestinnän ja välitystietojen käsittely

2.1 Pidätkö SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävää sääntelyä tarkoituksenmukaisena siltä osin kuin se sääntelee sellaista välitystietojen ja viestien käsittelyä, joka liittyy erilaisilta kyberuhkilta suojautumiseen? Millaisia vaikutuksia tällä sääntelyllä on ollut organisaatioiden ja käyttäjien kyberturvallisuuteen? Onko sääntely mielestänne mahdollistanut kyberturvallisuuden riskienhallinnan tarkoituksenmukaisella tavalla vai aiheuttanut sille rajoituksia?

Sääntely (272§) mahdollistaa yhteisötilaajalle tietoturvallisuudesta huolehtimisen.

Merkittävin huomioitava asia on automaattisen selvittämisen ja siitä manuaalisen selvittämisen raja nykyaikaisilla tietoturvaluotteilla. Uhkien muuttuessa jatkuvasti vaativat tuotteet jatkuvaa säätöä ja väärin havaintojen perusteella estettyjen toimintojen sallimista. Tämä kaikki on manuaalisesti tehtävää työtä, jota ei pysty tekemään automaattisesti.

2.2 SVPL 18 luvun (ns. Lex Nokia) mukaisia toimenpiteitä on käytetty vähemmän, kuin sääntelyn valmistelussa aikanaan ennakoitiin. Millaisia syitä arvioitte olevan sen taustalla, ettei toimenpiteitä ole otettu käyttöön? (SVPL 18 luvussa säädetään yhteisötilaajan oikeudesta käsitellä tietyin edellytyksin välitystietoja maksullisen tietoyhteiskunnan palvelun, viestintäverkon tai viestintäpalvelun luvattoman käytön taikka liikesalaisuuksien paljastamisen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.)

Koemme, että syynä on sekä säätelyyn valittu toteutustapa että säätelyn tekninen muotoilu.

Luvun 18 toteutustapa on hallinnollisesti varsin raskas yhteisötilaajalle. Lisäksi toiminnan valvonta kuuluu eri viranomaiselle (TSV) kuin kyberturvallisuuspuolen valvonta. Toimintakulttuuri ja resurssit eri viranomaisten välillä eroavat myös toisistaan, mikä voi aiheuttaa lisähaasteita toteutettaessa yhteistyötä yhteisötilaajien kanssa.

Teknisesti luvun 18 sääntely (150 §) estää viestin sisältöön kohdistuvan analyysin, mikä sulkee tätä varten varta vasten rakennetut DLP-työkalut pois käytettävien tuotteiden joukosta. Tämä rajoitus ei huomioi tiedon teknistä enkapsulointia.

Lisäksi luvussa liikesalaisuus on teknisesti rajoitettu liikesalaisuuslakiin. On epäselvää, miten muiden lakien nojalla (esim. terveystiedot, pankkialaisuuden alaiset tiedot, julkisuuslain nojalla salaiset tiedot) salassa pidettävän tiedon paljastamisen ehkäisemisen kanssa voi toimia.

2.3 Voiko SVPL:n tietoturvatyökaluista säätelevän 272 §:n ja SVPL 18 luvun muun muassa liikesalaisuuksien paljastamisen selvittämistä koskevan sääntelyn (Lex Nokia) suhde aiheuttaa mielestänne soveltamishaasteita? Millaisia?

Katso aikaisempi vastaus liikesalaisuuden rajaamisesta liikesalaisuuslakiin vs. muiden lakien perusteella salassa pidettävät tiedot.

Ulkomailla valmistetut monikäyttöiset tietoturvaluotteet aiheuttavat välillä hallinnollisia ja teknisiä haasteita toiminnan rajaamiseksi vain lainsäädännön mahdollistamiin tarkoituksiin.

2.4 Voiko SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävä sääntely estää organisaatioita käyttämästä viestinnän tai välitystietojen käsittelyä edellyttäviä riskienhallintatoimenpiteitä, jotka olisivat käsityksenne mukaan perusteltuja ja muun soveltuvan lainsäädännön mukaisia, tai rajoittaa niiden käyttöä? Mitä toimenpiteitä? Mistä SVPL:n vaatimuksesta tämä johtuu? Onko SVPL:n sääntely asettanut teille esteitä tai rajoituksia tällaisten toimenpiteiden käyttöön?

Esimerkki aikaisemmin mainitun DLP-tuotteen teknisestä käyttötapauksesta. Nykytuotteilla on mahdollista ja joissain tapauksissa helppoa vahingossa laittaa salassa pidettävää materiaalia esimerkiksi viestin liitteeksi. Esimerkissä Excelistä kopioidaan kuvaaja ja liitetään se Powerpoint-esitykseen, mikä laitetaan sähköpostin liitteeksi. Excelin kuvaaja kopioituu OLE-objektina Powerpoint-esitykseen, ja sisältää koko kuvaajan muodostamiseen käytetyn tausta-aineiston. Ilman DLP-työkalua tämän havaitseminen on mahdotonta. Tästä seuraa se, että yhteisötilaajalla ei ole mahdollisuuksia estää tämänkaltaisia vahinkoja tai tuottamuksellisia vuotoja.

3 Muu kuin kyberturvallisuuden riskienhallintaan liittyvä välitystietojen ja viestinnän käsittely

3.1 Pidätkö SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävää välitystietojen ja viestinnän käsittelyn sääntelyä tarkoituksenmukaisena siltä osin kuin tietojen käsittely liittyy muuhun kuin erilaisilta kyberuhkilta suojautumiseen? Onko sääntelyn mahdollistamat käsittelytilanteet määritelty tarkoituksenmukaisesti?

Kts. vastaukset aiemmin liittyen muun lain nojalla salassa pidettävään tietoon ja tiedon enkapsulointiin liittyen.

3.2 Onko ja millä tavoin SVPL:n sääntely edistänyt tai tukenut sellaisten muiden viestinnän tai välitystietojen käsittelyä edellyttävien toimenpiteiden käyttöönottoa, jotka eivät liity kyberuhkien torjumiseen? Millaisten toimenpiteiden?

Kts. vastaus sääntelyn ajantasaisuudesta.

3.3 Voiko SVPL:n sääntely mielestänne estää ottamasta käyttöön viestinnän tai välitystietojen käsittelyä edellyttäviä toimenpiteitä, jotka eivät liity kyberuhkien torjumiseen mutta olisivat käsityksenne perusteltuja ja muun soveltuvan lainsäädännön mukaisia, tai rajoittaa niiden käyttöä? Mitä toimenpiteitä? Mikä lainsäädännön vaatimus voi muodostua esteeksi? Onko SVPL:n sääntely estänyt teitä ottamasta jotakin tällaista toimenpidettä käyttöön?

Kts. vastaus aiemmin DLP-tuotteista.

4 Hallinnollinen taakka ja lisäkustannukset sekä rajat ylittävät tilanteet

4.1 Millaisia hallinnollisia vaikutuksia SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävällä sääntelyllä on ollut organisaatioiden ja käyttäjien kannalta? Pidätkö sääntelyä tarkoituksenmukaisena tältä kannalta vai onko sääntely aiheuttanut mielestänne tarpeetonta hallinnollista taakkaa?

Lex Nokia sääntelyn vaatima hallinnollinen työ on varsin haasteellista ja kyberturvallisuuden parissa työskenteleville vierasta. Ylipäätään pykälän tarpeellisuus ja ajantasaisuus olisi hyvä arvioida uudelleen huomioiden teknologian nopean kehittymisen ja käyttötarpeen ratkaisulle. Lainsäädäntöä olisi myös hyvä selkeyttää niin, että eri laeissa olevat säädökset eri toimijoille olisi selkeästi löydettävissä.

4.2 Poikkeako SVPL:n sääntely käsityksenne mukaan merkittävästi muiden EU-maiden sääntelystä? Millä tavoin?

Yhteisötilaajana olemme vertaiskeskusteluissa kuulleet tilanteista, missä useammassa jäsenvaltiossa toimivat, mutta keskitetysti yhdestä jäsenvaltiosta IT-palvelut tuottavissa yrityksissä on ollut haasteita tietoturvalainsäädännön erojen kanssa. Ongelmat tulevat nimenomaan teknisistä yksityiskohdista ja kuinka teknologioita sovelletaan käytännössä.

4.3 Millaisia vaikutuksia mahdollisilla eroilla sääntelyssä voi olla tai on ollut organisaatioiden toiminnan kannalta tai sijoittautumis- ja investointipäätöksiä tehtäessä?

Sääntelyn hajanaisuus näkyy ohjelmistotuotteiden käytön soveltamisessa, missä eri jäsenvaltioissa voi joutua tekemään eri ratkaisuja. Valmistajat joutuvat pahimmillaan huomioimaan jäsenvaltioiden eroavat sääntelyt ohjelmistojen ominaisuuksissa.

4.4 Voiko SVPL:n sääntely aiheuttaa lisäkustannuksia otettaessa käyttöön viestinnän tai välitystietojen käsittelyä edellyttäviä riskienhallintatoimenpiteitä tai muita toimenpiteitä (esim. tietojärjestelmien tai prosessien muuttaminen Suomen lainsäädännön mukaiseksi)? Mistä syystä? Onko SVPL:n sääntely aiheuttanut teille tällaisia lisäkustannuksia?

Suomalaiset yhteisötilaajat ovat liian pieniä saadakseen merkittävilta kansainvälisiltä ohjelmistoyrityksiltä räätälöintejä, joten yleensä kyse on tuotteen käyttämättä jättämisestä.

4.5 Voiko SVPL:n sääntely mielestänne estää tai rajoittaa muissa EU-maissa hyödylliseksi havaittujen järjestelmien, niiden toimintojen tai menettelyjen käyttöä Suomessa? Voiko sääntely edellyttää niiden merkittävää muokkaamista Suomen lainsäädännön mukaiseksi toimittaessa monikansallisessa toimintaympäristössä? (Esim. valmisohjelmistot, pilvipalvelut ja monikansallisen konsernin yhteiset viestintäjärjestelmät.) Mistä vaatimuksesta tämä voi johtua? Onko näin tapahtunut kohdallanne ja miten ratkaisitte tilanteen?

Monet järjestelmät seuraavat viestinnän sisältöä, minkä käyttö muussa kuin kyberturvallisuustarkoituksessa on Suomen sääntelyn mukaan haastavaa. Esimerkki tuotteesta on Microsoft Purview -ohjelmistoperhe.

5 Välitystietoja ja viestintää koskevien säännösten suhde yleiseen tietosuoja-asetukseen

5.1 Oletteko havainnut erityisiä haasteita SVPL:n välitystietoja ja viestintää koskevan sääntelyn soveltamisessa yhdessä yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa? Millaisia?

Ei havaintoja.

6. Sijaintitietojen käsittely

6.1 Onko SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävä sääntely edistänyt tai tukenut sijaintitietojen käsittelyä edellyttävien toimenpiteiden käyttöönottoa? Onko sääntely toteuttanut yksityisyyden ja henkilötietojen suojaamista mielestänne tarkoituksenmukaisella tavalla? Millä tavoin?

Ei kommentteja.

6.2 Pidätkö SVPL 20 luvun sijaintitietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa selvänä suhteessa esimerkiksi työnantajien toteuttamaan työntekijöiden tai ajoneuvojen paikantamiseen? Minkälaisia haasteita sääntelyn soveltamisalan tulkintaan voi liittyä?

Ei kommentteja.

6.3 Voiko sijaintitietojen käsittelyä koskeva SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävä sääntely (kuten siihen liittyvä käyttäjän suostumuksen vaatimus) estää tai rajoittaa työpaikoilla toimenpiteitä, jotka olisivat käsityksenne mukaan perusteltuja ja muun soveltuvan lainsäädännön mukaisia? Mitä toimenpiteitä?

Ei kommentteja.

6.4 Voiko sijaintitietojen käsittelyä koskevan sääntelyn soveltamisala ja tulkinta aiheuttaa haasteita paikannettaessa muita kuin työntekijöitä, esimerkiksi tarjottaessa mobiililaitteen paikannusta hyödyntäviä palveluita yleisölle? Millaisia haasteita? Onko sääntelyn suhde evästeiden ja muiden päätelaitteiden tietojen käyttöä sääntelevään SVPL 205 §:ään mielestänne selvä?

Ei kommentteja.

6.5 Oletteko havainnut erityisiä haasteita SVPL:n sijaintitietoja koskevan sääntelyn soveltamisessa yhdessä yleisen tietosuojasetuksen kanssa? Millaisia?

Ei kommentteja.

7 Sääntelyn kehittämistä koskevat ehdotukset

7.1 Pidätkö SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävää välitystietojen, viestinnän ja sijaintitietojen käsittelyä koskevien sääntelyn kehittämistä tarpeellisena? Jos kyllä, millä tavoin havaitsemanne haasteet SVPL:n säännösten soveltamisessa tulisi mielestänne ratkaista? Tulisiko sääntelyn soveltamisala määrittää toisin kuin nykyisin tai sääntelyä muuttaa jollakin muulla tavoin? Mitkä arvioitte ehdotuksenne merkittävimmiksi vaikutuksiksi?

Ei kommentteja.

8 Muut huomiot

8.1 Tässä voitte esittää mahdolliset muut huomionne selvitystä varten.

Ei kommentteja.

Haataja Anne

Finnvera Oyj